

Sygn. akt VI U 380/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Aleksandra Mitros
Protokolant:	sekr. sądowy Ewa Żarkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 września 2013 r. w S.

sprawy z wniosku A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne

na skutek odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 28 marca 2011 roku nr (...)

I. oddala odwołanie;

II. przyznaje pełnomocnikowi z urzędu ubezpieczonej r.pr. K. W. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 2.214 (dwóch tysięcy dwustu czternastu) zł (w tym 414 zł podatku VAT) tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonej z urzędu w obu instancjach;

III. odstępuje od obciążenia ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego.

Sygn. akt VI U 380/13

UZASADNIENIE

Decyzja z dnia 28 marca 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. określił wysokość należności z tytułu nieopłaconych składek płatnika A. B. na łączną kwotę 59.177,19 zł, obejmującą: składki na ubezpieczenia społeczne za okres od lutego do kwietnia 2000 roku, od czerwca do lipca 2000 roku oraz od czerwca 2001 roku do sierpnia 2002 roku (24.879,78 zł) oraz koszty upomnień za okres od lutego do kwietnia 2000 roku, od czerwca do lipca 2000 roku oraz od czerwca 2001 roku do stycznia 2002 roku (8,40 zł); składki na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca do lipca 2000 roku, od maja 2001 roku do czerwca 2001 roku oraz od stycznia 2002 roku do kwietnia 2002 roku (467,48 zł) wraz z kosztami upomnień za okres od czerwca do lipca 2000 roku oraz z listopada 2001 roku w kwocie 8,40 zł; składki na Fundusz Pracy oraz FDŚP za lipiec 2000 roku oraz okres od lutego do kwietnia 2002 roku (129,73 zł) wraz z kosztami upomnień za okres od czerwca do lipca 2000 roku oraz za grudzień 2000 roku; odsetki na dzień

28 marca 2011 roku w wysokości 33.675 zł oraz dalszych odsetek za zwłokę, w wysokości ustalonej dla zaległości podatkowych.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że wysokość zaległych składek ustalono na podstawie danych widniejących na koncie płatnika.

W odwołaniu od tej decyzji A. B. zaskarżyła ją w części, domagając się ustalenia że nie jest zobowiązana do zapłaty nieopłaconych składek i odsetek: na ubezpieczenie społeczne za okres od lutego do kwietnia 2000 roku oraz od czerwca do lipca 2000 roku; na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca do lipca 2000 roku oraz na Fundusz Pracy i FGŚP za lipiec 2000 roku. Dodatkowo w odwołaniu zamieściła wnioski o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów zastępstwa oraz o „rozłożenie pozostałych należności na raty”. W uzasadnieniu wskazała kwoty przedawnionych jej zdaniem składek, zaznaczając że tym samym także wysokość obciążających ją odsetek została ustalona nieprawidłowo.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie od A. B. kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wskazał, iż zaskarżona decyzja została wydana w oparciu o dokumenty zaewidencjonowane w Kompleksowym Systemie Informatycznym. Zaprzeczył, aby objęte decyzją należności uległy przedawnieniu, powołując się na prowadzone w tym zakresie w roku 2002 przez Trzeci Urząd Skarbowy postępowanie egzekucyjne.

W toku procesu dla ubezpieczonej został ustanowiony pełnomocnik z urzędu, który podtrzymał jej stanowisko. Odniósł się nadto merytorycznie do wyjaśnień pełnomocnika ZUS dotyczących przedawnienia należności składkowych, podnosząc, iż nie doszło do przerwania biegu przedawnienia albowiem A. B. nie została zawiadomiona o podjęciu czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek.

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2012 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie przekazał organowi rentowemu do merytorycznego rozpoznania wniosek A. B. o rozłożenie jej należności na raty.

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2012 roku (sygn.. akt VI U 846/11) Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołalnie i odstąpił od obciążania A. B. kosztami procesu.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie – Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, rozpatrując sprawę na skutek apelacji ubezpieczonej, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi I instancji. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, iż sąd I instancji, oddalając odwołanie ubezpieczonej, nie rozpoznał istoty sprawy. Sąd apelacyjny wskazał, iż Sąd Okręgowy niewłaściwie i nieadekwatnie przywołał orzeczenie Sądu najwyższego z dnia 4 grudnia 2009 roku (sygn.. akt III UK 44/09) i w konsekwencji nie odniósł się do samego zarzutu przedawnienia, jak i okoliczności, które skutkowały niemożnością zastosowania w sprawie treści art. 24 ust. 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, iż przywołany przez Sąd Okręgowy pogląd dotyczył ustalenia odpowiedzialności za składki osoby trzeciej, nie będącej z mocy prawa płatnikiem i odnosił się do decyzji o charakterze konstytutywnym. Tymczasem w sprawie decyzja organu rentowego dotycząca odpowiedzialności A. B. miała charakter deklaracyjny. Tym samym, Sąd Apelacyjny uznał, iż ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy winien rozpoznać zarzut przedawnienia.

Sąd Okręgowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy ustalił następujący stan faktyczny:

A. B. w okresie od 18 listopada 1998 roku do 29 sierpnia 2002 roku prowadziła działalność gospodarczą pod nazwą: (...). Z tego tytułu była płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Niesporne

Według stanu na dzień 28 marca 2011 roku na koncie prowadzonym dla niej jako płatnika przez ZUS O/S., widniały wpłaty z tytułu składek w łącznej kwocie 16.905,02 zł, podczas gdy należności wynosiły 41.884,21 zł. Niepokryte należności wyniosły więc łącznie 25.476,99 zł z czego:

- z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od lutego do kwietnia 2000 roku, od czerwca do lipca 2000 roku oraz od czerwca 2001 roku do sierpnia 2002 roku w wysokości 24.879,78 zł;
- z tytułu kosztów upomnień związanych z nieopłaceniem składek na ubezpieczenie społeczne za okres od lutego do kwietnia 2000 roku, od czerwca do lipca 2000 roku oraz od czerwca 2001 roku do stycznia 2002 roku w wysokości 8,40 zł,
- z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca do lipca 2000 roku, od maja 2001 roku do czerwca 2001 roku oraz od stycznia 2002 roku do kwietnia 2002 roku w wysokości 467,48 zł;
- z tytułu kosztów upomnień związanych z nieopłaceniem składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca do lipca 2000 roku oraz za listopad 2001 roku w wysokości 8,40 zł;
- z tytułu składek na Fundusz Pracy oraz FGSP za lipiec 2000 roku oraz okres od lutego do kwietnia 2002 roku w wysokości 129,73 zł;
- z tytułu kosztów upomnień związanych z nieopłaceniem składek na FP i FGSP za okres od czerwca do lipca 2000 roku oraz za grudzień 2000 roku w wysokości 8,40 zł.

Naliczone od tych wszystkich zaległości odsetki na dzień 28 marca 2011 roku wynosiły 33.675 zł.

Niesporne, a nadto dowody:

- wydruki z konta płatnika prowadzonym w KSI, akta ZUS

W dniu 22 kwietnia 2002 r. doręczono ubezpieczonej upomnienia dotyczące niezapłaconych składek na FP i FGSP, FUS i FUZ za okres od 01.2000 do listopada 2001 r. Upomnienia odebrał w imieniu ubezpieczonej jej ojciec J. K..

W dniu 17 października 2002 r. wpłynął do ZUS-u wniosek ubezpieczonej o umorzenie należności z tytułu składek za okres od lutego 1999 r. do sierpnia 2002 r.

Decyzją z dnia 18 listopada 2002 r. organ rentowy nie wyraził zgody na umorzenie tych należności. Ubezpieczona odwołała się do Sądu Okręgowego w Szczecinie od tej decyzji w dniu 20 grudnia 2002 r. W odwołaniu jako adres swojego zamieszkania wskazała ul. (...) w S.. Wyrokiem z dnia 16 września 2003 r. Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonej.

Dowód:

- zwrotne potwierdzenie odbioru 344667i upomnienia – akta składkowe;
- odwołanie, decyzja z dnia 18.11.2002 r., wyrok Sadu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16.09.2003 r. – plik nr (...) ZUS

W dniu 25 marca 2002 r. organ rentowy wystawił tytuły wykonawcze na nieopłacone składki za 1999 r., zaś w dniu 20 maja 2002 roku wystawił tytuły wykonawcze od numeru (...) (numer dokumentu (...)) do (...) (numer dokumentu (...)) obejmujące należności z tytułu nieodprowadzonych składek poczynając od należności za luty 2000 r. i skierował je do organu egzekucyjnego.

Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w S., będący organem egzekucyjnym w zakresie należności pieniężnych, wszczął egzekucję administracyjną przeciwko A. B. na podstawie tytułów wykonawczych nr (...) - (...) oraz nr (...) - (...) wystawionych przez ZUS. Tytuły dotyczące spornych należności nosiły numery (...) (nr dokumentu (...)) składka

na FP i FGŚP za lipiec 2000 r., (...) (nr dokumentu (...)) składka na FUZ za lipiec 2000 r., (...) (nr dokumentu (...)) składka na FUS za lipiec 2000, (...) (nr dokumentu (...)) składka na FUS za czerwiec 2000, (...) (nr dokumentu (...)) składka na FUZ za 06.2000, (...) (nr dokumentu (...)) składka na FUS za 04.2000 r., (...) (nr dokumentu (...)) składka na FUS za 03.2000 r., (...) (nr dokumentu (...)) składka na FUS za 02.2000 r. Celem wyegzekwowania należności objętej ww. tytułami wykonawczymi w dniu 12 listopada 2002 roku poborca podatkowy doręczył A. B. odpisy tytułów wykonawczych (w tym wskazane wyżej sporne tytuły od (...) do (...) i od (...) - (...) i (...)) i w dniu 12 listopada 2002 roku spisał z ubezpieczoną protokół o stanie majątkowym. Protokół o stanie majątkowym zobowiązanego został własnoręcznie podpisany przez A. B..

W dniu 3 października 2003 roku, w związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym dotyczącym zobowiązanego w zakresie należności pieniężnych wynikających z tytułów wykonawczych, poborca podatkowy R. L. spisał protokół z czynności egzekucyjnych. Na protokole widnieje własnoręczny podpis A. B., jako osoby uczestniczącej w czynnościach egzekucyjnych.

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2004 roku organ egzekucyjny - Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie ww. tytułów wykonawczych umorzył z uwagi na niemożność ich doręczenia A. B.. Tytuły wykonawcze były kierowane na adres zameldowania ubezpieczonej, tj. do mieszkania jej rodziców, którzy mieszkali przy ul. (...). A. B. w tym czasie mieszkała w wynajmowanym mieszkaniu przy ul (...) w S..

Niesporne, a nadto:

- raporty poborcy podatkowego z dnia 22.04.2003 r., 14.02.2003 r., 4.06.2002 r., akta ZUS
- zwrotne poświadczenia odbioru przesyłki kurierskiej nr (...), akta ZUS
- postanowienie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego z 30.01.2004 r., akta ZUS
- protokół z czynności egzekucyjnych z 3.10.2003 r., akta ZUS
- protokół o stanie majątkowym z 12.11.2002 r., akta ZUS
- zeznania ubezpieczonej, k. zapis audio-video rozprawy z 3.09.2013 r. (00:02:27)
- tytuły wykonawcze wystawione przez ZUS, akta ZUS

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej A. B., stanowiące przedmiot niniejszego rozpoznania, nie zasługiwało na uwzględnienie, co skutkowało jego oddaleniem.

Bezspornym między stronami było, że A. B. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w okresach objętych zaskarżoną decyzją była zobowiązana do opłacenia składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i FGŚP. Odwołująca nie kwestionowała przy tym faktu, że obowiązku tego nie spełniła, nie podważała również wysokości obciążających ją należności podnosiła jedynie to, że należności z tego tytułu uległy przedawnieniu. Jedynym zarzutem, jaki ubezpieczona podniosła w toku procesu był natomiast zarzut przedawnienia części należności, tj. za okres do lipca 2000 roku włącznie. W tej sytuacji przedmiot sporu sprowadzał się do ustalenia, czy organ rentowy może skutecznie dochodzić od ubezpieczonej należności za okres do lipca 2000 roku włącznie, a jeśli tak, to czy prawidłowo została określona wysokość tych należności.

Stosownie do treści art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (zwanej dalej ustawą systemową) w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2002 roku, należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne ulegały przedawnieniu po upływie 5 lat od dnia, w którym stały się wymagalne. Ustawą z dnia 18 grudnia 2002 roku o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw

(Dz. U. nr 241, poz. 2074 ze zm.), termin ten został wydłużony do 10 lat. Przedmiotowa zmiana weszła w życie w dniu 1 stycznia 2003 roku (i obowiązywała do 31 grudnia 2011 r.)

Przedawnienie określone w art. 24 ust. 4 ustawy systemowej ma charakter materialnoprawny, co oznacza, że roszczenie wygasa po upływie terminu w nim wskazanego, a decyzja wydana po wygaśnięciu zobowiązania nie powoduje jego restytucji. Obowiązek opłacania składki powstaje i staje się wymagalny z mocy ustawy, jego źródłem jest ustawa, a organ rentowy swoją decyzją tylko stwierdza spełnienie ustawowych warunków do jego istnienia. Decyzja ta ma więc jedynie charakter deklaratoryjny.

Przedawnienie jest następstwem upływu czasu, powodującym niemożność skutecznego żądania zaspokojenia roszczenia, a po upływie terminu przedawnienia – co należy podkreślić - jego wydłużenie jest bez znaczenia prawnego w stosunku do zobowiązań, które zdążyły się już przedawnić. Okres przedawnienia, o którym mowa w art.24 ust.4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych biegnie od dnia wymagalności należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne do dnia wydania decyzji zobowiązującej do zapłaty tej należności (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z 29 stycznia 2007 r. II UK 116/06 OSNPiUS 2008/3-4/47).

Zgodnie z ugruntowanym już poglądem Sądu Najwyższego do składek na ubezpieczenia społeczne należnych i nieprzedawnionych przed dniem 31 grudnia 2002 roku należy stosować przepis art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (por. m.in. uchwała SN z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UZP 5/08, OSNAP 2009/1-2/17; uchwała SN z dnia 8 lipca 2008 r., sygn. akt I UZP 4/08, OSNP 2009/1-2/19; postanowienie SN z dnia 7 lipca 2009 r., sygn. akt III UZP 2/08, OSNP 2009/13-14/185; wyrok SN z dnia 23 stycznia 2009 r., sygn. akt I UK 204/08, MPPr 2009/7/375; wyrok SN z dnia 22 lipca 2009 r., sygn. akt I UK 70/09, Lex nr 529763). Jeżeli należności skarżącego z tytułu składek nie uległy przedawnieniu przed wejściem w życie nowelizacji art. 24 ust. 4 u.s.u.s., czyli przed dniem 1 stycznia 2003 roku, do należności tych ma zastosowanie znowelizowany przepis art. 24 ust. 4 u.s.u.s. stanowiący, że należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne (tak wyrok NSA w Warszawie z dnia 18 sierpnia 2009 r., sygn. akt II FSK 466/08, Lex nr 549018).

Konkludując, w sytuacji, kiedy należność z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne powstała w okresie obowiązywania przepisu przewidującego 5-letni okres przedawnienia, jednak w trakcie obowiązywania tego przepisu roszczenie nie przedawniło się, zaś w trakcie biegu przedawnienia, ustawowy jego termin uległ wydłużeniu, do roszczenia zastosowanie będzie miał nowy, dłuższy okres przedawnienia.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczy należności z tytułu składek za:

- okres od lutego do kwietnia 2000 roku,
- okres od czerwca do lipca 2000 roku,
- lipiec 2000 roku.

Nie ma wątpliwości, iż w dacie wejścia w życie przepisów nowelizujących ustawę systemową z dnia 18 grudnia 2002 r., tj. w dniu 1 stycznia 2003 r., nie uległy jeszcze przedawnieniu należności za ww. okresy (nie upłynęło 5 lat od terminu wymagalności). W tej sytuacji do spornych roszczeń znalazł zastosowanie 10-letni okres przedawnienia. W tym zaś przypadku decyzja ZUS określająca wysokość zaległości ubezpieczonej z tytułu składek, wydana w 28 marca 2011 roku, w zakresie należności za okres od lutego do kwietnia 2000 roku, za okres od czerwca do lipca 2000 roku, oraz lipiec 2000 roku, istotnie dotyczyłaby należności już przedawnionych. Organ rentowy podnosił jednak, że w trakcie biegu przedawnienia doszło do jego zwieszenia na podstawie art. 24 ust. 5 b ustawy.

Zgodnie z tym przepisem (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2004 r.) bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia wszczęcia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego oraz postępowania przed sądem.

(W dniu wymagalności spornych składek przepis art.24 ust.5 brzmiał następująco: Bieg przedawnienia przerywa odroczenie terminu opłacenia należności z tytułu składek, rozłożenie spłaty tych należności na raty i każda inna czynność zmierzająca do ściągnięcia tych należności, jeżeli o czynności tej został zawiadomiony dłużnik).

Z kolei w myśl art. 24 ust. 2 składki oraz odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, dodatkowa opłata i opłata prolongacyjna, zwane dalej „należnościami z tytułu składek”, nie opłacone w terminie, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Stosownie zaś do treści art. 26 § 1 w zw. z § 5 pkt 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2005 roku, Nr 229, poz. 1954 ze zm.) organ egzekucyjny wszczyna egzekucję administracyjną na wniosek wierzyciela i na podstawie wystawionego przez niego tytułu wykonawczego, zaś wszczęcie egzekucji administracyjnej następuje z chwilą doręczenia zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego.

W niniejszej sprawie, należności, które zdaniem odwołującej się uległy przedawnieniu, zostały objęte administracyjnymi tytułami wykonawczymi o numerach od (...) - (...) do (...) - (...). Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2004 roku Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciw A. B., argumentując to niemożnością dokonania czynności egzekucyjnych z uwagi na brak zobowiązanego pod adresem zamieszkania. Fakt ten ubezpieczona tłumaczyła tym, iż w spornym okresie nadal była zameldowana w mieszkaniu u rodziców przy ul. (...), jednak wówczas już mieszkała w wynajmowanym mieszkaniu przy ul. (...), zaś z uwagi na toczący się w tym czasie konflikt między nią a jej rodzicami, wszelka korespondencja z ZUS i US, w tym przedmiotowe tytuły wykonawcze, nie były jej przekazywane. Sąd nie dał wiary zeznaniom ubezpieczonej w części w jakiej powoływała się na konflikt między nią a jej rodzicami, który rzekomo miał się przełożyć na to, że rodzice nie przekazywali jej korespondencji. Zaprzeczeniem tego jest fakt, że pomimo tego, że pisma m.in. z ZUS, ale też z Sądu Okręgowego, przesyłane na adres ul. (...) (w związku z toczącymi się równolegle sprawami ubezpieczonej o udzielenie układu ratalnego oraz umorzenie zaległości) rzeczywiście odbierali rodzice ubezpieczonej, A. B. każdorazowo odpowiadała na nie w terminie, czego dowodem są liczne pisma ubezpieczonej w aktach ZUS. Uwadze Sądu nie uszło także, iż w aktach ZUS znajduje się zwrotne potwierdzenie odbioru przesyłki wysłanej na ul. (...), z dnia 14 października 2002 roku, której odbiór własnoręcznym podpisem pokwitowała A. B..

Niezależnie od powyższego, w ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż ubezpieczona co najmniej w dniu 12 listopada 2002 roku wiedziała o toczących się wobec niej czynnościach egzekucyjnych, mało tego, w dniu tym zostały jej doręczone tytuły egzekucyjne dotyczące nieodprowadzonych składek wystawione przez organ rentowy. Potwierdzeniem tego jest treść protokołu o stanie majątkowym z dnia 12 listopada 2002 roku – co istotne – własnoręcznie podpisanym przez ubezpieczoną. Podkreślić przy tym należy, iż do protokołu tego zostały dołączone wszystkie tytuły wykonawcze określające wysokość należności za okresy objęte zaskarżoną decyzją, w tym za okres od lutego do kwietnia 2000 roku, za okres od czerwca do lipca 2000 roku oraz za lipiec 2000 roku. Ponadto, w dniu 3 października 2003 roku poborca podatkowy ponownie spotkał się z ubezpieczoną w związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym, spisując z tych czynności protokół, na którym widnieje podpis ubezpieczonej. Na protokole tym wprost wskazano, iż z majątku ubezpieczonej toczy się egzekucja w zakresie należności pieniężnych wynikających z tytułów wykonawczych. W tej sytuacji stwierdzić należy, iż najpóźniej w dniu 12 listopada 2002 roku ubezpieczona została powiadomiona przez poborcę podatkowego o podejmowanych przez organ rentowy o czynnościach zmierzających do ściągnięcia należności z tytułu nieopłaconych przez nią składek. W tym też dniu zostały jej doręczone tytuły wykonawcze (...) do (...) obejmujące należności z tytułu nieodprowadzonych składek.

Co ważne, ubezpieczona – na rozprawie w dniu 3 września 2013 roku - ostatecznie przyznała, iż w listopadzie 2002 roku została poinformowana przez poborcę podatkowego o toczących się wobec jej osoby czynnościach egzekucyjnych.

W kontekście wyżej przedstawionych rozważań uznać zatem należy, że w dniu 12 listopada 2002 roku, kiedy to ubezpieczona została poinformowana, że wobec jej osoby toczy się postępowanie egzekucyjne, a jednocześnie doręczono jej tytuły wykonawcze, organ rentowy uczynił zadość zarówno obowiązującemu wówczas brzmieniu art. 24 ust.5 ustawy systemowej, jak i obowiązującemu od 1 stycznia 2003 r. i 1 lipca 2004 r. brzmieniu art.24 ust.5 b tej ustawy, przerywając (pierwotne brzmienie) lub też zawieszając (nowe brzmienia) bieg terminu przedawnienia

spornych należności. W listopadzie 2002 roku przedmiotowe należności nie były bowiem jeszcze przedawnione. Wskutek czynności z 12 listopada 2002 r. bieg przedawnienia uległ – zgodnie z art.24 ust.5 b ustawy systemowej - zawieszeniu do czasu zakończenia postępowania egzekucyjnego, tj. do 30 stycznia 2004 roku. W tej sytuacji dla ustalenia czy sporne należności były przedawnione na dzień wydania zaskarżonej decyzji (28 marca 2011 r.) należy do 10 lat (termin przedawnienia obowiązujący jeszcze w momencie wydawania decyzji) liczonych od dnia wymagalności najstarszej składki - na FUS za luty 2000 r. - doliczyć co najmniej 14 miesięcy. Z uwagi na to, że termin wymagalności składki na FUS za luty 2000 r. to 15 marca 2000 r., termin przedawnienia tej należności przypada na 15 maja 2011 r. Oznacza to, że należności ubezpieczonej nie uległy przedawnieniu i nadal obciążają A. B., a organ rentowy może ich dochodzić. Z tej też przyczyny odwołanie ubezpieczonej od zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie było zasadne i winno podlegać oddaleniu.

Mając wszystko powyższe na uwadze, Sąd doszedł do przekonania, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa i na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie A. B. w punkcie I sentencji oddalił.

W punkcie II wyroku Sąd przyznał pełnomocnikowi ubezpieczonej z urzędu od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 2.214 zł (w tym 414 zł tytułem podatku VAT) tytułem zwrotu kosztów udzielonej z urzędu pomocy prawnej, w tym 1200 zł za reprezentację ubezpieczonej przed Sądem I instancji i kwotę 600 zł za reprezentację przed Sądem Apelacyjnym - na podstawie § 6 ust.4 w zw. z § 12 ust.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie III wyroku oparte zostało na treści art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór (por. wyrok Sadu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., II PK 359/09, LEX nr 603828, wyrok Sadu Najwyższego z dnia 19 maja 2006 r., III CK 221/05, LEX nr 439151). Nadto przepisy kodeksu nie określają bliżej pojęcia „wypadki szczególnie”, pozostawiając rozwiązanie tego zagadnienia praktyce sądowej. Jednakże brak jakichkolwiek ograniczeń wyliczonych choćby przykładowo wskazuje na intencję ustawodawcy szerokiego pojmowania zakresu tego terminu (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 czerwca 1966 r., I CR 372/65).

Odstępując od obciążania powódki kosztami wynagrodzenia pełnomocnika strony pozwanej Sąd Okręgowy miał na względzie szczególną, ciężką sytuację majątkową i osobistą powódki. Wskutek uprawomocnienia się zaskarżonej decyzji, ubezpieczoną obciąży dodatkowo obowiązek spłaty wysokiego zadłużenia względem organu rentowego. W tej sytuacji nałożenie na ubezpieczoną kolejnego obowiązku, poniesienia kosztów postępowania, byłoby dla ubezpieczonej nadmiernym obciążeniem.

Zarządzenie

1. Odnotować;
2. Odpis doręczyć pełnomocnikom stron;
3. Z apelacją, najpóźniej za 21 dni